

Streda 19. týždňa v Cezročnom období

Rozjímanie na stredu 19. týždňa
v Cezročnom období.

Navrhované témy sú: Boh
uviedol do praxe bratské
napomenutie; skúška lásky a
dôvery; pokoj a rozvážnosť.

14.08.2024

SKUTKY MILOSRDENSTVA nás
pozývajú, aby sme vyšli zo seba a
vyšli v ústrety bratom a sestrám s
otvorenou náručou. Katechizmus
nám pripomína, že „sú dobročinné
skutky, ktorými pomáhame svojmu

blížnemu v jeho telesných a duchovných potrebách. Poučovať, radiť, potešovať, posilňovať sú skutky duchovného milosrdenstva takisto ako odpúšťať a trpezlivo znášať“^[1]. Týmto spôsobom nás učia pozeráť sa na druhých Božími očami a hľadať len ich dobro. Jedným z týchto duchovných skutkov milosrdenstva je napomínať tých, ktorí robia zle. Práve preto, že chceme pre svojich bratov len dobro, okrem toho, že ich podporujeme, slúžime im, modlíme sa za nich, snažíme sa im aj čo najviac pomôcť, aby sa odvrátili od hriechu, alebo ich jemne povzbudiť, aby vykorenili nejaký nedostatok.

Ako čítame v Starom zákone, sám Boh tento zvyk uviedol do praxe, „kedykoľvek sa ľudia odhodlali – a môžeme povedať, že sme sa odhodlali – ísť cestou zla. Dejiny vyvoleného národa sú jasným prejavom tejto Božej starostlivosti. V mnohých situáciách ich Jahve mohol

vypustiť zo svojej ruky, ale vždy –
niekedy trestami, inokedy
varovaniami prorokov – ich pritiahol
späť k sebe a viedol ich späť na cesty
spásy (...). V evanjeliu vidíme, že
Ježiš Kristus sa nezdráha karhať a
napomínať tých, ktorých chce
priviesť na správnu cestu; nielen
farizejov, ktorí odmietli jeho
posolstvo, ale aj svojich priateľov:
Petra, dokonca prísne, keď mu
apoštol naznačí, že by sa mal vyhnúť
umučeniu; alebo Martu v Betánii,
jemne, za to, že sa príliš stará o
domáce práce. Pán vedel použiť tón a
jazyk, ktorý každému človeku
najlepšie vyhovoval“^[2]. Môžeme
prosiť Boha, aby nám dal pohľad,
„ktorý miluje a napomína, ktorý
pozná a uznáva, ktorý rozlišuje a
odpúšťa (porov. Lk 22, 61), ako to Boh
robil a robí s každým z nás“^[3].

V RÁMCI tohto Božieho milosrdenstva je evanjeliový zvyk bratského napomenutia, ktorý sa rodí z úprimnej starostlivosti o spásu a svätosť druhých. Už v Starom zákone nachádzame zmienky: „Spýtaj sa priateľa: možno nič neurobil, a ak niečo urobil, aby to už neurobil. Napomeň blížneho: možno nič nepovedal, a ak niečo povedal, aby to neopakoval (...) Napomeň blížneho, skôr než by si ho mal pokarhať“ (Kaz 19, 13-4.17). V kontexte reči o službe najmenším a o odpustení bez hraníc Ježiš ustanovuje kanál, ktorým prebieha toto dielo milosrdenstva: „Keď sa tvoj brat prehreší proti tebe, choď a napomeň ho medzi štyrmi očami. Ak ťa počúvne, získal si svojho brata“ (Mt 18, 15).

Z Pánovho učenia a príkladu vyplýva, že bratské napomenutie je tradíciou kresťanskej rodiny, ktorá sa ukazuje ako skutočná nevyhnutnosť,

povinnosť lásky a spravodlivosti zároveň. Svätý Ambróz v 4. storočí napísal: „Ak objavíš u priateľa chybu, napomeň ho v skrytosti (...).

Napomenutie je skutočne dobré a prospešnejšie ako tiché priateľstvo.

Ak sa priateľ urazí, napomeň ho aj tak; trvaj na tom bez strachu, aj keby sa mu horká chuť napomenutia nepáčila. V knihe Prísloví sa píše, že rany priateľa sú znesiteľnejšie ako bozky lichotníkov (Pr 27, 6)^[4].

Bratské napomenutie je aj konkrétnym prejavom spoločenstva svätých: keďže tvoríme jedno telo a nie je nám ľahostajné, čo sa deje s druhými, vždy, keď je to možné a rozumné, pomáhame radou prekonať ťažkosti alebo nebezpečenstvá, s ktorými sa môžu stretnúť. Chceme sa starať o svojich bratov a sestry tak, ako to robil Kristus, a spolupracovať na ich spáse, aby sa nikto z nich nestratil (porov. Jn 17, 12). Svätý Augustín upozorňuje na vážnu zodpovednosť, ak túto pomoc

vynecháme: „Horšie je pre teba mlčať, ako keď on v niečom chybí“^[5].

Postoj, s ktorým sa uskutočňuje bratské napomenutie, by mal byť vždy jemný a rozvážny, pričom sa používajú slová nasiaknuté pravou láskou a porozumením, ktoré sa vyhýbajú poníženiu toho, kto je napomínaný. Takto vykonané napomenutie nebude vnímané ako odsúdenie, ale ako služba, „dôkaz nadprirodzenej lásky a dôvery“^[6]. Z tohto dôvodu je veľmi dobré pred vykonaním bratského napomenutia hovoriť s Pánom v modlitbe, skúmať vlastné srdce, aby sme si uvedomili, že sme prví, ktorí potrebujú napomenutie, a zároveň odhaliť, či popri túžbe pomôcť nie sú aj iné úmysly, ktoré nie sú také sväté. „Najvyšším pravidlom bratského napomenutia je láska: chcieť dobro našich bratov a sestier. A často je to aj tolerovať problémy druhých, chyby druhých v tichu, v modlitbe, a

potom najst' správny spôsob ich nápravy“^[7].

KEĎ IŠLO o bratské napomínanie, svätý Josemaría radil: „Budte rozvážni a vždy konajte čestne a priamo, čo je cnosť vlastná dobrému Božiemu synovi. Budte prirodzení v reči i v správaní. Chodte vždy k jadru problému; neostávajú na povrchu. A myslite na to, že už dopredu je treba počítať s vlastným i cudzím odporom, keď budeme chcieť poctivo a statočne plniť svoje kresťanské povinnosti“^[8].

Bratské napomenutie je gestom úprimnosti voči druhému človeku, pretože namiesto toho, aby sme ho kritizovali za jeho chrbtom, mu z očí do očí s láskavosťou povieme, čo by podľa nás mohol zmeniť. „Ale, žiaľ, prvé, čo sa zvyčajne vytvorí okolo toho, kto sa pomýlil, sú klebety, pri

ktorých sa o chybe dozvedia všetci so všetkými podrobnosťami, okrem dotyčného! To nie je správne, bratia a sestry, to sa Bohu nepáči. Nikdy sa neunavím opakovať, že klebety sú pohromou v živote jednotlivcov a spoločností, pretože prinášajú rozdelenie, utrpenie, škandál a nikdy nepomáhajú k zlepšeniu, k rastu^[9].
Hoci je ťažké dávať a aj prijímať bratské napomenutie, pretože to znamená vstupovať do života druhého človeka, môže to byť trápne a môže sa dokonca zdať, že ten druhý má v hĺbke duše svoje dôvody, prečo koná určitým spôsobom, je tiež pravda, že Boh túto bratskú pomoc požehnáva a zanecháva v srdci ovocie pokoja. Ten, kto ju vykonáva, je naplnený pokojom, pretože namiesto reptania sa snažil pomôcť bratovi; a ten, kto ju prijíma, vie, že má modlitbu a lásku niekoho, komu záleží na jeho vlastnom dobre.

Cnosť rozvážnosti zohráva dôležitú úlohu pri rozlišovaní správneho času a spôsobu udeľovania a prijímania napomenutia. Vo všeobecnosti nás obozretnosť privedie k tomu, aby sme sa o jej načasovaní poradili s múdрым človekom a aby sme pochopili, že napomenutie sa má týkať toho, čo je skutočne potrebné a dôležité, a nie maličkostí alebo príležitostných chýb. Rovnako nás obozretnosť povedie k tomu, aby sme neopravovali príliš často tie isté chyby, pretože všetci potrebujeme čas a Božiu milosť, aby sme sa zlepšili. Môžeme prosiť Máriu, ktorú si uctievame ako najmúdrejšiu Pannu, aby nám pomáhala podporovať sa navzájom na našej kresťanskej ceste, lebo vieme, že „brat, ktorému pomáha jeho brat, je ako opevnené mesto“ (Pr 18, 19).

[1] *Katechizmus Katolíckej Cirkvi*, bod 2447.

[2] Javier Echevarría, podcast *Corregir al que se equivoca* (dostupné na www.opusdei.es).

[3] Benedikt XVI, *Posolstvo*, 3-XI-2011.

[4] Svätý Ambróz, *De officiis ministrorum III*, body 125-135.

[5] Svätý Augustín, *Reč 82*, bod 7.

[6] Svätý Josemaría, *Vyhňa*, bod 566.

[7] František, *Audiencia*, 3-XI-2021.

[8] Svätý Josemaría, *Boží priatelja*, bod 160.

[9] František, *Anjel Pána*, 10-IX-2023.

dev.opusdei.org/sk-sk/article/streda-19-
tyzdna-v-cezrocnom-obdobi/
(12.08.2025)